www.svoboda-news.com

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XL Ч. 236. Джерзи Сіти, Н. Дж., понеділок, 10 жовтня 1932. VOL. XL. No. 236. Jersey City, N. J., Monday, October 10, 1932. THREE CENTS.

ПРЕЗИДЕНТ АПЕЛЮЄ ДО ЖІНОЦТВА.

ВАШИНГТОН. — Президент Гувер підніс у своїй промові, зверненій до американського жіноцтва, що в день виборів, себто 8 листопада, прийдеться жінці рішати, чи започаткована боротьба з депресією має продовжатися, чи мається зачинати з новими експериментами. Президент підчеркнув, що відвага, надія і віра були тими основами, на яких побудовано велич Америки і на тихсамих основах буде теж побудоване краще майбутне.

В дальшій частині президент доказував, яке лихо було би впало на Америку, якби при владі були демократи і мали змогу здійснити свої проєкти.

СМИТ ГОТОВИТЬСЯ ДО ВИБОРЧОЇ КАМПАНІЇ.

НЮ ЙОРК. — Рахуються з тим, що зліквідовано остаточно тертя між Ал Смитом і Рузвелтом і Смит возьме активну участь у виборчій кампанії за Рузвелта. Виголосить три промови в Ню Йорку і говоритиме теж у стейтах Месечусетс, Род Айленд, Конетикот і Ню Джерзі.

МЕК КІ НЕ БУДЕ КАНДИДУВАТИ НА МЕЙОРА.

НЮ ЙОРК. — Урядуючий мейор Мек Кі вислав іменованому демократами кандидатови на мейора, О'Брановови, гратуляції зприводу номінації й зазначив, що він не буде кандидувати на мейора як незалежний.

О'Бран дістав теж попертя від Ал Смита, губернора Рузвелта й Вокера, котрий надіслав йому гратуляції з корабля.

З того виходить, що його вибір запевнений. Попирає його теж пресовий магнет Герст.

СЕНАТОР ҐЛЕС ПРОТИ ГУВЕРА.

ВАШИНГТОН. — Сенатор Ґлес з Вірджінії каже, що Гувер переборщив, коли казав, що був час, коли Злучені Держави малощо не відступили від золотої стопи. Ґлес брав активну участь у всіх нарадах про фінансові справи і ніколи не завважив нічого такого, що загрожувалоб Америці до того ступня, щоб аж покидати золоту стопу.

ЧЕК МИЛСА ПІШОВ НА ВИБОРИ РУЗВЕЛТА.

НЮ ЙОРК. — Секретар скарбу, Огден Милс, котрий тепер виголошує промови проти Рузвелта, заложився з одною жінкою за $100, що Рузвелт не буде іменований демократичною конвенцією кандидатом на президента. Програвши заклад, відослав $100, які та жінка передала демократичному народному комітетови на кампанію за вибір Рузвелта. Демократи відфотографували той чек і розсилають його копії по цілій Америці.

РАДИТЬ ГУВЕРОВИ УСУНУТИСЬ ВІД ПУБЛИЧНОГО ЖИТТЯ.

НЮ ЙОРК. — В. С. Дюрент, автомобілевий фабрикант, каже, що Гувер був великим невдачником, не слухав добрих порад, з рішеннями приходив завжди запізно й не може виправдати себе з того, до чого дійшов край за його адміністрації. Тому Дюрент, хоч є републиканцем, повідомив демократичну виборчу кватиру, що голосуватиме на Рузвелта.

АРХИЕПИСКОП ДІЯЦ ПРИНОРОВИВСЯ ДО ЗАКОНІВ.

МЕКСИКО СІТИ. — Архиепископ Мексика, Паскаль Діяц, приноровився до законів, зареєструвався і є вчисленний між 25 священиків, призначених для міста Мексико Сіти й околиці.

З того боку не можуть його ніпати і доходження проти нього готові бути застановлені.

ПОЗБАВИЛИ СВЯЩЕНИКІВ ГОРОЖАНСТВА.

ВЕРА КРУЗ. — Стейтоса леґіслятура позбавила горожанства католицьких священиків, котрі мешкають у стейті Вера Круз. Леґіслятура виходила з того становища, що ті священики є підданими чужої держави, себто Ватикану, й одержують від нього поручення. Леґіслятура звільнила теж священиків з 13 церков, які рішили перемінити на школи і фабрики.

Згідно з новими законами стейту Вера Круз влада може депортувати священиків, позбавлених горожанства, без усякого суду. Вже сотки священиків покинули Вера Круз, а тепер дозволено бути одному священикови на 100,000 населення.

Рахуються теж з тим, що ґовернор того стейту буде найближчим мексиканським президентом.

РАНЕНІ ВЕТЕРАНИ ПРОТИ НЕГАЙНОЇ ВИПЛАТИ БОНУСА.

НЮ ЙОРК. — Ветерани організації „Ліґу", яка складається з ветеранів, що були ранені в світовій війні й досі не здібні до роботи, заявилися проти негайної виплати бонуса в готівці. Таку вимогу з боку ветеранів називають вони непатріотичною й еґоїстичною.

НУЖДА ДОВОДИТЬ ДО ВІЙНИ.

СЕН-ФРЕНСИСКО. — Нормен Томас, соціялістичний кандидат на президента, каже, що ніного не вийде з ріжних противоєнних договорів і розоброєння, бо капіталізм доводить до нужди, а нужда прискорює вибух війни.

САМОВРЯДУВАННЯ ЧИ САМОВОЛЯ?

Повітова організація ББ в Новому Санчі видає ґазетку „Глос Подгаля", редаґовану так нецікаво, що ніхто не хоче її читати. А проте повітовий виділ, що стоїть у тісних звязках з редакцією, насилає цю ґазетку громадяна без ніякого замовлення і проти їх бажання. І хоч громади ґазетку звертають, вона всетаки приходить, бо передплату виплачує повітовий виділ з громадських буджетів, не питаючи, чи громада годиться, чи ні. Зате видобути якийсь гріш для громади годі, бо все відповідають, що грошей в касі виділу нема. Дійшло до того, що деякі громади надумуються, як вагалгі громадський буджет ухвалювати, бо чи буде буджет ухвалений чи ні, грошей для громади все не буде.

ШІСНАЦЯТЬ ТИСЯЧ „МЕРТВИХ ДУШ".

У великій фабриці літаків у Харкові видалили з партії та віддали під суд сімох визначних комуністів, між ними двох членів дирекції, голову фабричного комітету, секретаря фабричної й партійної організації та управителя робітничої організації, за те, що побрали на протязі сімох місяців 16,000 депутатів для неіствуючих робітників. Це рекордове число „мертвих душ" у теперішній історії зловживань у радянських установах.

ВБИВСТВО.

Дня 21-го серпня ц. р. вбито на полях громади Чолгині, коло Яворова, 50-літнього господаря Сенька Покору, який у ночі пильнував свого проса. Агенти львівської поліції з псом на підставі доходжень арештували в Чолгинях трох відомих опришків: Івана Покору, Романа Іваха і Михайла Гануту. У їх мешканнях знайдено ріжну зброю та злодійські струменти. Вбийники стали перед наганом судом у Перемишлі. Покійний лишив жінку і двоє малолітніх дітей.

ІСТОРИЧНА ПАМЯТКА.

В Корсові (повіт Броди) при копанні піску натрапили на підземний мур. Показалося, що то засипана будівля з емальованої цегли. Із загального положення розкопки та з вигляду цегол можна здогадуватися, що той будинок побудований у XIV. або XV. столітті.

ЗАБОРОНА СВЯТА „РІДНОЇ УКОЛИ" В ТОВМАЧІ.

На день 21 серпня ц. р. назначено було ювилейне свято „Рідної Школи" в Товмачі. В програму мало увійти богослуження з проповіддю, похід, промови, хори і вправи. Влада дозволила тільки на богослуження, отже комітет зрікся відбуття свята з такою обмеженою програмою, про що повідомлено владу письменно. В день свята обсадила влада всі дороги, які ведуть до Товмача поліцією, й не пустила нікого до міста.

СМЕРТЬ ЧЕРЕЗ КНИДЛІ.

З Відня доносять, що одна торговельна урядничка струлася лізолем, бо не вдалося їй зварити книдлі свому мужеви на обід та побоювалася докорів з його сторони.

ЗУДАРЕННЯ КОРАБЛІВ.

Серед густої мраки зударилися в гирлі ріки Лаби біля Гамбурга (Німеччина) південно-американський пасажирський пароплав „Капаркона" та французький корабель „Ажан". У боці „Ажана" повстала велика проточина й команда мусіла поспішно затягнути корабель до причалу. „Капаркона" вийшов без поважного ушкодження.

ЯК ПРАЗНИКУЮТЬ РУМУНСЬКІ ЖАНДАРМИ.

На стару Богородицю, 28 серпня ц. р., відбулася з нагоди храму (празнику) в селі Барбівці над Черемошем забава, в якій брали участь крім місцевої молоді також жонаті ґазди зі своїми жінками і дітьми. Розуміється, що в інтересі публичного спокою й порядку були делеґовані й місцеві три жандарми на місце забави. Та знудилося їм лише приглядатися спокійно тій забаві й вони почали й самі бавитися, консумуючи велику скількість ріжних напитків, розуміється, все безплатно, бо то нейже храм. В ночи доляли собі так добре, що ні сіло ні пало почали всіх присутних бити кольбами й стріляти в товпу. Перелякані жінки, діти й дівчата підняли крик і шукали крізь замкнені вікна виходу, розбиваючи їх на дрібні кусні. Було багато покалічених і ранених, а одна дівка дістала кілька куль у саме черево, так, що в понеділок рано відвезено її до Черновець до шпиталю. В дорозі пострілена дівчина померла у Ленківцях і її трупа відвезено до її рідного села Пиджиківці.

БОРОТЬБА З ПАЧКАРЯМИ.

Кожна держава має великий клопіт з пачкарями, які перепачковують через границю товари. Для боротьби з тими пачкарями є спеціяльні відділи граничної сторожі. Але ця сторожа не може собі дати ради, бо пачкарі ухитрюються всетаки перейти границю та перенести, чи навіть перевезти товари.

Недавно якийсь німецький інжинір подав проєкт, щоби здовж границі заінсталювати електричний прилад, який при переході границі кимнебудь зараз алярмував би станицю прикордонної сторожі. Інсталяція цього приладу коштувала би 6 тисяч марок на один кільометер. При цьому є тільки та невигода, що прилад алярмував би навіть тоді, як границю переходив би хтось леґально, або навіть якийсь звір.

ХТО В РУМУНІЇ НЕ ПЛАТИТЬ ПОДАТКІВ.

В Кишеневі (Бесарабія) громадський податковий уряд засеквестрував маєток великого міліонера Соломона Сура, котрий винен громаді 30,000 лейв і не хоче їх заплатити. Так само сталося і з національно-ліберальним послом Барелою, колишнім посланником у Кишиневі, котрий не платив ніяких громадських податків ще від 1920 року. Заґантовані рі чи обидвох достойників продадуть на ліцитації.

ПРИМХА ГРОМУ.

В селі Бухівні, пов. Рогатин, ударив грім у стодолу, в якій спали три парубки. Того, що спав посередині, грім убив; двом з краю не сталося нічого. Стодолу ушкоджено мало.

ОСТОРОГА ДЛЯ ТИХ, ЩО ШОФЕРУЮТЬ.

Нюйорський комішенер Гарнет пригадує, що осінь приносить зі собою збільшення нещасливих автомобілевих випадків через гниле листя й ожеледи по дорогах та через те, що вікна автомобілів замкнені й не дається осторог руками.

НЕВДАЛИЙ ЗАМАХ НА РУМУНСЬКОГО КОРОЛЯ.

Тайна поліція Румунії каже, що вона викрила заговір на життя короля Карла. Заговірники вже дісталися були на залізниці до приватного воза короля.

АНГЛІЙСЬКІ КОНСЕРВАТИСТИ ЗА МЕК ДОНЕЛДА.

Партійна конвенція консерватистів у Лондоні постановила піддержувати податкову політику Мек Донелда.

РАКЕТА ДО МІСЯЦЯ.

Проф. Йоган Вінклер, німецький учений, знову робив у Пілях (Німеччина) проби зі своєю ракетою, що має летіти до місяця.

Підчас одної проби ракета занялася передчасно й замісць летіти вгору, вганяла дико по пісковім березі заливу Данціґа, загрожуючи житю вчених і цікавих. Тревало це пятнацять мінут. Нещастя не було, бо всі на час утекли до спеціяльно на такі випадки приготованої пивниці

БЮРОКРАТИЗАЦІЯ ЕВРОПИ.

Що післявоєнні европейські держави виглядають зовсім інакше, як довоєнні — це незаперечний факт. От хочби податки. Перед війною було їх менше й на меншу суму. Тепер їх число невловиме, а хоч вони й вищі — держави працюють боками й ніколи не можуть звязати кінців. Виходить, що існує якийсь „манкамент" у самій організації держав. Один з таких „манкаментів" ілюструє нам порівнання, переведене в Австрії.

Під розслід взяли статистики міністерство почт і телеграфів у теперішній Австрії і порівняли його з передвоєнним станом на тійсамій території.

Перед війною у теперішній Австрії персонал почт і телеграфів виносив 20,171, осіб, а кошт удержання цього апарату виносив 119 міл. корон. Тепер тусаму працю на тійсамій території виконує 30,900 осіб, а їх удержання виносить 327 міл. шілінґів.

Перед війною почта й телеграф належали до міністерства торговлі й на його чолі стояв ґенеральний директор, 2 секційні шефи і 4 гофрати. Тепер крім ґенерального директора є 4 секційні шефи, 45 гофратів і 15 секційних радників.

Порівнання під кожним оглядом цікаве. Тимбільше, що воно відноситься не тільки до Австрії. Всюди є просто абсурдний зріст бюрократії. На місце одної часто працюють тепер три особи. Це обсервуємо і в Польщі. Бюрократія переживає свій золотий вік. А як не стає грошей на її вдержання, побільшується кадри бюрократії новими людьми — екзекуторами. Так у колесі. І чиж дивно, що податкових грошей не стає на її вдержання?

ДАЛІ СУДЯТЬ ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО У. В. О.

БЕРЕЖАНИ (Західня Україна). — Перед давою присяжних суддів відповідав Дмитро Дяківський, літ 22, селянин з Кривого, за приналежність до Української Військової Організації й за підпал польського кольоніста, Юзефа Місяжка, в Кривім.

Підсудний заперечив свою вину. Оборонець підсудного, д-р М. Західний, просив трибунал, щоби при накладанню кари приймив як лагодяну обставину ідейні мотиви вчинку. Прокуратор Шафран спротивився цьому.

Дмитра Дяківського засуджено на 6 місяців тюрми.

Та стався перший випадок, що судля при назначуванню кари проголосив як лагодяну обставину ідейний мотив підсудного. Сталося це з Іваном Гаврилюком, котрого засуджено за приналежність до У.В.О., але признано, що підсудний руководився у своїй діяльности ідейними мотивами.

ПОЛЬЩА УСУВАЄ УКРАЇНЦІВ ЗІ СУДІВ, НЕ ВВАЖАЮЧИ НА ЗАКОН ПРО НЕУСУВАЛЬНІСТЬ.

ЛЬВІВ. — Українські ґазети доносять про справжню кампанію польського уряду проти Українців на урядових посадах. Останніми часами усувають Українців навіть зі судових посад, без уваги на те, що в Польщі існує закон про неусувальність суддів. Цей закон завішено на один місяць і негайно усунено суддю Сухого в Бережанах, Дзеровича в Бережанах, Барневича в Болшівцях, Баркова в Перемишлянах, Чикету в Козовій, Лаголу, Климкова й Метика в Підгайцях, Туну у Вадовицях і Іванця в Улянові.

АМЕРИКА ПРЕ ЗА ПЛЯН ГУВЕРА.

ЛОНДОН. — Сюди приїхав американський банкир Норман Г. Дейвис, представник американського уряду, щоби поробити заходи в користь Гуверового пляну для міжнародньої конференції для зменшення зброєнь на одну третину.

Дейвис уже почав конференції з англійським урядом.

Тимчасом французький уряд має, вже, кажуть новий плян, який усуває непорозуміння з Німеччиною. Подробиці цього пляну не відомі; вони полягають у тому, що Німеччину треба заглаїти поважними обмеженнями зброєнь.

Німецький уряд дав аж тепер офіціяльну відповідь на англійську пропозицію щодо скликання конференції чотирох держав для розглянення німецького домагання про зрівнання Німеччини щодо узброєння з іншими державами. Зміст ноти ще не подано до публичного відома.

ЧОТИРИ ВІЙНИ В КИТАЮ.

ШАНГГАЇ. — Аж у чотирох околицях у Китаю ведеться тепер війна.

У Шечвані, коло Ченґфу, ведеться горожанська війна. Від четверга тревае там завзята битва. Коло Лотієн „червоні" бються проти військ уряду. У Чефу, в провінції Шантунґ, збунтований ґенерал бється проти уряду. У провінції Фукієн армія центрального уряду бється з армією провінції.

Рівночасно Японці далі пацифікують Манджурію. Японська військова команда признає, що за останній місяць японські війська вбили 3,640 повстанців.

ЛІҐА ЗА СВОБОДУ ПРЕСИ.

ЖЕНЕВА. — Рада Ліґи Націй дискутувала над способами, якими можна би залобіти ширенню фальшивих вісток, котрі могли би викликати війну.

Дебата видно виказувала, що ґазети тоді можуть запобігати найкраще війні, коли вони будуть звільнені з опіки держави та дістануть свобідний доступ до новинок і будуть могти їх подавати до публичного відома.

ОБЖАЛОВУЄ ФРАНЦУСЬКОГО ЛЕТУНА ЯК ОБМАНЦЯ.

НІС (Франція). — Жан Ришард, богатий овочевий купець, обжаловує французького летуна й винахідника, Альберта Сована, за обдурення його на 75,000 франків у цей спосіб, що представляв йому, що він відкрив непохибний спосіб запобігання всяким випадкам у леті. Ришард і компанія промисловців трактували справу як готовий винахід, тоді як Сован щойно робив у цій справі проби.

ВІДКРИЛИ ДОКУМЕНТ НАЙСТАРШОЇ КРІЗИ.

ПАРИЖ.—Д-р Кльод Шефер, професор штрасбурського університету, відкрив у північній Сирії табличку з написом, який є документом здається найстаршої фінансової кризи в світі. Говорить він про те, як міністер скарбу сирійського короля стратив гроші держави підчас голоду та мусів утікати з краю. Ця табличка походить десь з 2,000 року перед Христом.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 110 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:
Three cents a copy
One year $ 7.00
Six months $ 3.75
Three months $ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:
One year $10.00
Six months $ 5.00
Three months $ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА:
Поодиноке число три центи.
На рік $ 7.00
На пів року $ 3.75
На три місяці $ 2.00
В Джерзи Сіті і Заграницею:
На рік $10.00
На пів року $ 5.00
На три місяці $ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

РОСІЙСЬКИЙ УЧЕНИЙ ПРО УКРАЇНУ.

Наша тут роджена молодь, яка виказує чимраз більше зацікавлення до української справи, вже нераз звертала увагу на брак книжок в англійській мові, які висвітлювалиб науково наше історичне минуле, українське імя і наші державницько-самостійницькі змагання. Таких книжок треба тій молоді не тільки на те, щоби вияснити Американцям слушність наших національних змагань, але й на те, щоби переконувати і навертати до українства ту молодь, яка виховалася в побаламучених москвофільством домах, або походить від батьків, котрі прийшли сюди з Закарпатської України.

Отсе заставляє нас подати до відома цеї молоді, що на американськім і британськім книжковім ринку є така книжка, яка може стати їй у пригоді. Це „Russia, a social history". Її автором є Дмитро Святополк Мірський, російський князь, нащадок старого славного й багатого дворянського роду, вихований в атмосфері довоєнного царського режіму, учасник світової війни, а тепер російський іміґрант і знаменитий учений. В тій то книжці про Росію, написаній російським ученим, доводиться перший раз стрінутись із серіозною, науковою й обєктивною поставою російського вченого до Українців, як відрубного від Росіян народу, й України, як відрубної держави.

Тут не місце входити в подробиці й спорити з автором у ріжних справах, які вимагають критичної оцінки фаховця-історика. Для нас важне; що він прихиляється на сторону українських істориків, які признають для Східніх Славян два центри: один на полудні, себто український, а другий на півночи, московський, та що полудневий центр не був зближений більше до північного ніж до Славян на Балкані чи в Середущій Европі. Автор наводить при ріжних нагодах ріжниці між Росіянами й Українцями, розділює спільну державність, вправді аж у 13 столітю, але всетаки розділює і висвітлює козацькі змагання як змагання до вдержання самостійної української держави. Автор обговорює обєктивно московський імперіялізм, його похід на знищення української державности й української культури. Згадує за імперіялістичну, урядову назву „Малоросія", якої український нарід не приняв, як не приняв „рутенської" назви, що її причіпляли Українцям Австрія, Поляки й Апостольська Столиця. Він називає Українців більш „европейськими" і більш „славянськими" від Росіян, підносить демократичність української церкви та виказує стару українську культуру і русифікаційні змагання, яким не вдалося спинити відродження України.

О. С.

ЛІКВІДАЦІЯ МИНУЛОГО.

Росія чи Польща? — в цім зачарованім колі вічно блукала українська політична думка, аж тепер зачинає поволі відповідати на те питання: ні одно, ні друге, лише — Україна.

Подібне питання і досі стоїть перед польською політичною думкою: Німеччина чи Росія? Резиґнація з західнопольських земель і розширення на Сході коштом України (війна з Росією), чи — фронт проти Німеччини і резиґнація з границь 1772 на Сході (порозуміння з Росією)? Ось які проблеми досі стоять перед польською політичною думкою. А в останні часи ця остання виразно **схиляється у бік порозуміння з Росією і резиґнації з великоукраїнських пляни**в.

Велика польська експанзія — аж на Полтавщину (Ярема Вишневецький), похід католицизму за Дніпро і т. п.; ідея, яка останнім пробликом спалахнула в київськім поході 1920 р., — на наших очах вмирає. Пише один польський часопис: „Ще жиють у деяких головах уроєння на тему якоїсь великої держави, що розтягалась би аж по Чорне море. **Але то не була би Польща** — бо щож нам з такої Польщі, в якій Поляки були би меншістю? Ледви вміємо собі дати раду з мешканцями чужої народности в теперішню хвилю, а мали би думати про будову якихсь кольосів на глиняних ногах, які привали би нас своїм тягаром і погребали би під руїнами?" — „Мисль Народова" ч. 37.

І ще ясніше читаємо в другім числі (41): на думку автора вшехпольського — „Границя з р. 1772 (по Дніпро) на сході є границя припадкова і хвилева... Експанзія ягайлонська на Схід не була ділом польської політики; вона була овочем **литовської** політики збирання українських земель... Границя 1772 р. або до неї зближена... арбітрально розтинає натуральні цілости (передусім Україну). Границя та..., колиб ми її хотіли привернути, **була би джерелом нових безнастанних конфліктів, причиною безнастанної боротьби польсько-російської**". Тому то „посунення границь Польщі аж по Дніпро є геоґрафічним **абсурдом**". Бо навіть залумана як прихильна Польщі незалежна Україна стала би „союзницею Німеччини".

Винні в пропаґанді отих (шкідливих для Польщі) плянів східньої експанзії, на думку вшехполяків, є Поляки з України, які не можуть переболіти своєї долі, ліквідації своїх маєтків, культури і т. п. Але газета вшехпольська уважає їх за ...нечистих Поляків, за польських Креолів, за щось в роді балтийських Німців, фінляндських Шведів або канадійських Французів; галузь польської нації, від неї дефінітивно відірвані. Поможуть їм — каже інша газета — Польща „не може" вже: — „нічого не є ми в змозі дати вам". А на землі придніпрянські — муситься махнути рукою, як махнула рукою на Фінляндію — Швеція, на Канаду — Франція або на Балтійські держави — Німеччина. Це, мовляв, забезпечить теперішній Річи Посполитій мир і спокій з боку Росії і позволить відстояти свої західні границі...

Я навів найхарактеристичніший голос в цій справі. Міг би подібних голосів (і то офіційних) навести більше. А всі вони зводяться до одного: **до резиґнації польського народу зі свого** — будь що будь — **великого минулого** на Сході, до повороту розіллянного моря польського в свої етноґрафічні (очевидно ще не зовсім) береги, до резиґнації з історичної місії своєї, до покинення ролі великої, рівновартної Росії і Німеччині, держави... По 15-літніх експериментах воскреслої Польщі — рішається вона на оборону, на утримання стану посідання, здобутого в Ризі (1921), бо з тим, що мають — „ледви даємо собі раду".

Ці голоси цікаві не лиш **теоретично;** вони не є голосами одного табору, вони впливають і на **практичну** політику і останній пакт неаґресії з Росією — є виявом отої резиґнації. Для нас цей зворот у польській промадській думці є дуже цікавий. Головно тому, що досить є ще Українців, які сподіваються активного і безінтересовного вмішання Варшави при новому формуванню европейського Сходу (по упадку большевиків) на нашу користь. Отже, коли серед тих Українців є чесні політики, то повинні вони врозуміти, що їх надії — є цілком безпідставні, що як на активну силу в боротьбі з Росією — на Варшаву нема що вже числити (незалежно від питання — як відноситеметься до нас ця сила): ця „сила" — є заслаба...

Але хтож нам поможе? Передусім: — **ніхто, лише ми самі.** Але коли ми хочемо шукати собі союзника, то в кождім разі серед держав, по перше, дійсно сильних, по друге — тих, які не булиб обтяжені посіданням тих чи інших шматків нашої території.

Серед цих держав на перше місце вибивается — вічний і невблаганий конкурент і ворог Росії — Англія. Але не лиш вона. Европейська констеляція безнастанно міняється. В ґазетах пішли чутки про наближення совітської Росії до ністю Німеччини супроти ностию Німеччини супроти Франції). Колиб, налякана фон Папеном і Гітлером Франція (з Польщею), і зрушована Большевія, — захотіли дійсно подати собі через голови Німців руки, — то **квестія антиросійського фронту Німеччини стала би такою актуальною, як в 1914—1918 р. А тоді — автоматично знову повстав би для України новий могутній союзник...**

Але це приклади. Фактик передусім кажуть, що нема чого вже ставляти старе питання — з Польщею чи Росією? По пакті про неаґресію і по москвофільськім звороті громадської думки в Польщі питання нашої політики звучить так: **з Польщею і Росією, чи з Україною?**

Це нашим сторонникам ріжних „орієнтацій" треба собі міцно вбити в голову!

В всяких справах Української Всесвітної Вистави в Шікаґо писати до:

Ukrainian Chicago World's Fair Exhibit,

2006 West Chicago Avenue,

Chicago, Illinois.

Жмінка вражінь із Закарпаття

У часі цьогорічних ферій довелося мені провести кілька тижнів на Закарпатті. Увійшов я в контакт з духовними і світськими кругами. Мав я також можність побувати у важніших осередках Закарпаття. Тому то бажаю тепер поділитися з читачами „Діла" своїми враженнями зі своєї мандрівки.

Врожаї там назагал дуже слабі. Збіже і кукурудзу знищили миші. Пашу спалила посуха. Хліба навіть на долах буде обмаль, а Верховині грозить голод з усіми страхіттями, які з ним звязані. Ратункова акція, але плянова і на ширші розміри обрахована, там конечно потрібна. Прага обміркове способи, якби зарядити лиху, й можна сподіватися, що їх в пору придумає.

Народовецький рух надзвичайно розвинувся і скріпився, що тимбільше заслугує на признання, що росте він своїми силами. Щоправда, спинюють працю народовців кацапи і мадярони на спілку з деякими чеськими чинниками (для них все знайдеться видатна підмога у Празі), та, здається, вже ніяка сила не спинить цього стихійного руху. Школи щораз більше просякають народовецьким духом, учительство Мармарощини майже ціле народовецьке, — ще лиш у мукачівській гімназії покутує московство, не знати кому придатне, та слушна справа таки візьме верх і московство небавом пропаде.

Цікаве те, що москвофіли і православні тримають один фронт і все йдуть у парі. Щось як і в Галичині. Знана бо річ, що це москвофільство специфічне, веде послідовно до московського православія, а московське православ найкращ приймається і розвивається на москвофільськім ґрунті.

Знамене і те, що велика частина народовців на Закарпатті ґравітує до соціял-демократів, а то й до комуністів, а тимсамим віддалюється від церкви. Причиною цього відвернення від церкви було те, що деякі й то вищі церковні чинники не зрозуміли гаразд часу і не поставилися до народовецького руху позитивно, а навпаки, тайно, а то й явно, поборювали народовецький напрям.

Оба табори, народовецький і кацапський, з напруженим чекали, як поставиться до одного і до другого новий мукачівський епископ, Олександер Стойка. Хто знав тамощні відносини, хто стояв у ближчім контакті з о. Стойкою перед його поставленням на епископа, не міг ніяк збагнути, кудою він піде і до кого схилиться. Нині вже кожному ясне, що новий енерґійний епископ дуже добре орієнтується в ситуації, оцінює гаразд оба чинники і вибере одиноку здорову дорогу, якою треба йти і церковним чинникам. Пресвященний Стойка понад сподівання станув цілком здецидовано на плятформі народовецькій і, як можна вносити з його деяких дотеперішніх посунень, піде зовсім послідовно по лінії інтересів свого народу та ніколи не пустить води на чужі лотоки.

Духовна семинарія в Ужгороді майже очищена з москвофілів, а настоятелі його і професори більше або менше свідомі народовці.

Мукачівська капітула по смерти кількох заслужених кацапів (в душі мадяронів) дістане нових канонїків, здеклерованих народовців, і там повіє новим, свіжим національним українським духом.

Молодий епископ рішучо домагається того, щоби священики і їх родини говорили по українськи і вже раз щоби перестали жиґвати між собою мадярською мови. Досі розговірна мова у тутешнього духовенства є, на жаль, мадярська. Є й такі священичі родини, що у них не почуєш нашого слова.

Щоби церковні школи, яких тут ще доволі багато, могли як слід сповнити свою задачу бути розсадниками здорової народньої і духовної культури, новий епископ не лиш звернув пильну увагу на вчительські церковні мужеські і жіночі семинарії, але носиться з наміром обсадити церковні школи у більших центрах монахинями Василіянками, зглядно Сестрами Служебницями, і так виховати свідоме покоління.

Притім звертає він пильну увагу і настає на те, щоби священики сповняли як слід свої душпастирські обовязки та щоби не відтягалися від позитивної праці на полі культурнім і суспільнім; в політиці, щоби брали чинну участь у християнських партіях.

Наміром нового мукачівського владики є перейти в плянову офензиву проти московського православя, яке тільки шкоди заподіяло на нещасному Закарпатті. Місіями, реколекціями й орґанізаційною акцією задумує обняти цілу свою дієцезію.

Цікаво це знати, яке становище займає новий епископ до української еміґрації, котра — треба це признати — має за собою велику позитивну культурну роботу на Закарпатті. Отже владика досі зумів оцінити заслуги і працездатність української еміґрації і ставиться до неї зовсім позитивно та прихильно. Він у протиставленні до більшости духовенства вважає українських еміґрантів за рідних своїх по крові і вірі і хоче бути їх епископом і пастирем.

Можна зовсім справедливо припускати, що новий мукачівський епископ Стойка, який представляє собою сильну індивідуальність, — якщо піде вибраною дорогою і витреває на ній, — стане справдішним вождом на Закарпатті і хто зна, чи не буде він найбільшим з мукачівських епископів. Дай Боже! Побажатиб, щоби й управа пряшівської епархії зрозуміла вже раз, що крайня для неї пора завернути з блудної дороги москвофільства та взятися за позитивну плянову працю на церковній і народній ниві. Може і цього дочекаємося, тимпаче, що по смерти покійного епископа Новака вирине справа дефінітивної обсади пряшівського владичого престола, який повинен дістатися людині отвертої голови, благородного серця і сильного, скристалізованого характеру.

Обсерватор.

(„Діло")

Август Стріндберг.

ОСІНЬ.

(1)

Вже десять літ були одружені! Чи щасливо? Так, наскільки на це позволяли обставини. Однаково тягли свої життєві тачки, наче два однаково спільні воли.

Самособою, що зараз першого року подружого життя похоронили немало з омани, що подруже, це щось найщасливіше. Вже другого року були діти, крім того прикра праця з дня на день. Не багато лишалося часу для роздумувань.

Чоловік був великим доматором, може бути, що навіть завеликим. Дома знайшов собі світ, якого став осередком — а діти були промінням того світа. Жінка також бажала тут бути осередком, та вже не в центрі кола, бо там був уже чоловік. А промені, то вони або погоджувалися з собою, або не погоджувалися. Словом: усе якось не клеїлося.

На десятому році їх спільного життя чоловіка іменували секретарем вязничної інспекції. Тому мусів перейти до нового іменування. Був це неабиякий удар для його домашніх надпочок. Тому з переляком подумав про те, що прийдеться йому на місяць кинути домашнє огнище. Не розумів гаразд, кого йому більше недостає — жінки чи дітей — мабуть усіх було йому жаль.

Вечером перед відїздом сидів на канапі й дивився, як жінка складала білля у валізу. Жінка клячить на долівці й складає штуку за штукою. Обтріпує з пилу його чорний капелюх і складає його дбайливо, щоби зайняв якнайменше місця.

Він сидів у куті та глядів на неї. Тепер разом із розлукою зявилися перші вістуни туги. Запримітив, що жінчині коси тепер значно тонші, ніж були досі, а на переділі волосся просвічується. Чи не йому одному віддала свою красу? Ні, віддала її тій цілости, яку разом творили. Таж і для себе працювала! Нема ради, йому також волосся пророділося над чолом — для тієї цілости родини. І він був би молодший, колиб не стільки ротів, що хотіли їсти, коли би був сам один. Та він ні на хвилиночку не хотів бути сам один.

— Для тебе не зле буде провітритися трохи — відізвалася жінка, — Ти вже занадто засилився на одним місці.

Радо позбуваєшся мене, — відповів гірко — а я тужитиму за тобою.

— Ти, як домашній кіт, затужиш радше за теплим кутом. Сумніваюся, щоби ти так дуже тужив за мною.

— А діти?

— Певно, тужиш за ними, коли ти поза домом, та коли ти дома — то все відказуєш на них, не дуже, щоправда, зате без упину! Та я гадаю, що ти всетаки любиш їх, тому я може трохи несправедлива супроти тебе.

На другий день рано — а було це у вересні — встав з ліжка й зодягнувся тихо. Був схвильований. Увійшов у діточу кімнату, поцілував діти, що зі сну протирали очі, обняв жінку на прощання. Сів на віз і поїхав на залізничу стацію. Подорож у ролі пана начальника розірвала його трохи, тому небаром почув, що „перетрястися" справді не зле. Рідний дім остався позаду, наче спальня з тяжким повітрям, тому секретар був у доброму настрої, як їхав до Лінсепінґ.

Решту дня провів при лишному обіді, який уладила для нього вязнична управа. Пили за здоровля місцевого нового вязничного секретаря, а не за здоровля вязнів, хоч, правду сказати, про них ішло найбільше.

Ось прийшов вечір у самітній готелевій кімнаті. Ліжко, два крісла, стіл, комода, стеаринові свічки, що кидали слабе світло на стіні тапети. Заволодів ним смуток. Відчув нараз недостачу всього: шляпорока, пантофлів, бюрка, підставки до папіросок, усіх тих дрібниць, що були конечні для нього в житті. Не було жінки, дітей. А як там вони? Чи здорові? Поклався, закурив цигаро, та зараз устав і взяв з валізки книжку. Все в валізці було в такому порядку, що не хотів його псувати. Натрапив у валізці на пантофлі. Отже жінка про все подумала! Не міг уже читати. Лежав і роздумував над усім, що пережив: про спільне минуле, про жінку, якою вона була тому десять літ. Заволоділа ним безмежна туга. Кожне прикре слово, яке колинебудь сказав жінці, бреніло тепер йому в ухах, як докори совісти. Ах, як дуже жалував тепер кожної прикрости, яку їй заподіяв. Вкінці заснув.

На другий день вечером відчув потребу поговорити з жінкою. Взяв папір і сів до бюрка

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

WARNING AGAINST TOO RASH CRITICISM OF PRONUNCIATION.

As I read in Mr. Boyko's letter the story of the Ukrainian priest who went to buy ducks but did not know the difference between the words "duck" and "dog," I recalled the presidential campaign og 1928, which was said to have been lost by the Democratic party because of the party candidate's inability to pronounce the word "radio."

Some readers might think that this is an argument in Mr. Boyko's favor. If it is so important to pronounce words properly, perhaps, Mr. Boyko is right in trying to laugh at some mispronunciations.

But I am not defending Mr. Boyko's letter. If Mr. Smith failed because of his poor enunciation, Mr. Hoover won in spite of it. Such at least should be the conclusion to be drawn from the article by Paul Y. Anderson, the correspondent of the "St. Louis Post-Dispatch," in the "Nation," in which Mr. Anderson enumerates a long list of words supposed to be mispronounced by Mr Hoover during one of his recent radio talks. According to Mr. Anderson, Mr. Hoover said: "mantain" for "maintain," "hunderd," for "hundred," "pursurves" for "preserves," and so on. I have not heard that speech, and even had I heard it, I would not consider myself the proper judge to pass a sentence upon the President's speech, but, seeing such an article, I permit myself to give a warning to all those who are proud of their English pronunciation. If American-born political leaders, of such wide recognition as Mr. Al Smith and President Hoover, fail to satisfy all the critics of speech, it would pay us all to be more careful with our boasts and our condemnation of the speech of those who try to pick up a working knowledge of the English language, after they have reached already maturity.

Os. Borsuk.

—o—

В СПРАВІ ТИТУЛУВАННЯ.

В „Свободі" з 26. вересня с. р. подав гр. Ватаманюк свої завваги до статті п. Боднара „Хороба на титулування". Мені здається, що сей дописувач не є відповідно обзнакомлений з такими справами, як надавання й вживання титулу доктор. Будучи обзнакомлений з ріжними галузями та способами личничої професії в Америці, позволю собі спростувати його мильні інформації.

П. Ватаманюк пише: „Всі повищі доктори, почавши від хіропрактики, а скінчивши на Божому Лученню, не мають жадного наукового значіння, бо всі вони походять з ненаукових інституцій". Треба знати, що є двоякі научні інституції: правні, признані стейтовими урядами, та інші, непризнані. Інституція чи колеґія не потребує називатись університетом, щоби вести певні наукові курси, приготовляти студентів до одної або другої професії та надавати титули й доктори, коли вона є признана владою. В Америці є багато шкіл і колеґій, котрі мають повне право надавати ріжні титули й доктори з фільософії, медицини, хіропрактики, остеопатії й т. д., хоч не мають назви університетів. Такі доктори, які вони надають, мають наукове значіння. Та ще не вистарчає скінчити навіть найбільший університет, або школу, котра є стейтовим урядом признана, і дістати диплому доктора медицини, дентистики або хіропрактики, бо така диплома ще не дає права отворити канцелярію і практикувати. Кождий стейт має свої закони, котрі регулюють практику таких професій, і відповідні уряди або комісії, перед котрими кождий новоукінчений доктор мусить здати іспит й дістати дозвіл практикувати. Тоді він має право вживати свого титулу доктора. Правда, що істнують певні школи, котрі влаштовують якісь короткі курси і навіть надають „докторати", однак такі інституції не мають урядового признання і їх учні не можуть здавати стейтових лікарських іспитів. Таких титулів, які не мають жадного наукового значіння, не повинен ніхто вживати, і до таких некваліфікованих п. Ватаманюк повинен був ограничитись. Титули „докторів" Божого Лічення, Гербористів ніде не мають значіння, бо вони неправні. Титули докторів хіропрактики, фізіотерапії чи натуротерапії або натропатії є правні, згідно з законами тих стейтів, де вони мають признання.

Модерна лічнича штука й наука в Америці ділиться на дві загальні категорії або школи. Перша, реґулярна, уживаючи хірургії і медицини, друга, новіша, уживаючи фізичних сил природи та певних способів маніпуляції, як хіропрактики або остеопатики. Фізичні або природні методи лічення становлять так звану фізіотерапію, фізико-терапію, натуропатію або „нетюрал терапютикс". Ця метода лічення полягає, до певної міри, на принципах фізики, подібно як медицина — на хемії та фармакольоґії, бо тут уживаємо в ріжних способах електрики, соняшних промінів, води, масажів, руханки і поживи-дієти.

Найбільший поступ зробила зі всіх модерних наук лічення хіропрактика. Вкоротці принціп хіропрактики можна пояснити в такий спосіб. Найважніша система в людськім тілі є нервова. Части тіла так довго є здорові, доки до них із мозку доходить нервова енерґія; але коли котрі нерви є придавлені у хребті, вони тоді не можуть достарчувати доволі життєвої енерґії. Тоді тіло ослабає і витворюється недуга. Ця наука полягає на певних анатомічних й фізіольоґічних доказах, котрі є випробувані науковими інституціями. Щодо наукового та правного признання хіропрактики, то вона вже є признана у 42 стейтах Злучених Держав, а натуропатія або фізична терапія є признана законно в 28 стейтах. Хочу також зазначити, що способу фізичного лічення (Фізикал Терапі) зачинають учити до певної міри майже у всіх медичних школах та університетах. Одначе, зваживши та зрозумівши, до якого великого ступня розвинулася модерна лікарська наука і практика, та які труднощі заходять, щоб утримати при здоровлю дуже сомплікований людський орґанізм, бачимо, чому повстають спеціяльні осібні школи й нові доктори.

Щоби дістати право чи дозвіл лічити людські недуги без хірургії й медицини, способами хіропрактики та природних терапій, більшість стейтів вимагає тепер від аплікантів чотирорічної науки в гайскул і роки науки в признаній школі хіропрактики й фізіотерапії. Недавно кілька стейтів, як Вірджінія, Айдаго, Дистрикт Колумбія, завели вимогу 2 років науки в каледжі штук і наук, подібно як „прі-медик", щоби можна студіювати хіропрактику. В багатьох стейтах звичайні медичні „борди" екзамінують хіропрактиків таксамо як медичних лікарів-хірургів.

На закінчення скажу, що не треба журитися тим, що між Українцями є забагато докторів, професорів, артистів, бо дійсних таких професіоналістів назагал є ще дуже малий процент. А клопіт у тім, що багато наших хлопців зачинають ходити до ріжних каледжів та університетів, але по одному або по двох роках школу покидають. Приміром у Шикаґо я знаю 12 українських хлопців, що брали курси хіропрактики, однак лише 4 скінчили і поздавали іспити „Стейт Медікал Борд", та практикують в Ілінойз. Подібно мається справа і з іншими фахами. Тому радше заохочуймо наших здібних хлопців і дівчат кінчити вищі школи та університети, щоби потім стали добрими, характерними професіоналістами й працювали для добра української нації.

Д-р Онуфрій Дербавка,
Шикаґо, Ілл.

—o—

ЯК ЖИЄТЬСЯ НАШИМ БРАТАМ НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ.

До „Свободи" надіслав один з наших громадян оригінального листа, якого одержав від свого товариша, що жиє тепер на Радянській Україні. З того листа подаємо слідуюче:

„Знаєш, Баратіку, таке склалося тепер положення, що приходиться відповідати на такі питання, як що їсти і в що вбратися. А Ти сам знаєш, що це перше. Я дуже рад би знати, які у Вас ціни на хліб та хлібороб'ські продукти, на обуву та одежу, та скільки у Вас заробляє робітник. Бо про наші заробітки я знаю доперва при кінці року. Минулого року то припало по 87 копійок на день, а не знаю, як випаде в нашім колгоспі цього року. Пишеш про Вашу школу. В нас є теж школа, тільки біда, що нема тих засобів та матеріялів, що потрібні для школи. В мене теж двоє дітей ходить до школи, хлопець і дівчинка, а двоє є вдома. Я займаюся столярською роботою, а жінка порається з сімею з 6 душ, з домашньою роботою і з городом, якого маємо один морґ. В додатку від весни аж до зими вимагається від кождого бути на польовій роботі. В нашій місцевости є самі цукрові фабрики і на нашій площі насівають багато цукрових буряків, тому для жіночого пола є безперервна робота до самих жнив. На одну працездатну людину припадає в нашому колгоспі обробити один гектар і четвертину. Але я не знаю, чи Ти знаєш, яка це тяжка коло буряків праця, бо я, будучи в Галичині, теж не знав. Я і досі не вмію їх обробляти. Ота робота це добра закуска для наших жінок і дівчат, так, що аж спина їм лопає. Але зате цукор солодкий. Тільки біда, що його не їмо, бо чай чи каву рідко коли пємо. Як хочемо купити цукор на приватному ринку, то треба заплатити по 5 карбованців за 400 грамів, а державна ціна виносить 30 копійок. Та в кооперативі неважди можна купити по державній ціні. Ось тепер мена в мене ні кусня хліба. У харчівні дають на чоловіка до пісної страви 100 грамів хліба, два рази у день, а вечеря є без хліба. А коли чоловік не є на роботі, то зовсім не дають їсти. Колиж хочеш купити бохонець хліба на ринку, то треба за нього заплатити 15 карбованців. На мою сімю треба би кождого дня бохонець хліба, та звідки взяти 15 карбованців? А заплату одержуємо аж при кінці року. Знову того хліба, що видають, не вистарчає. Дотогож і заробіток буде цього року гірший від минулого року.

„Дорогий Товаришу! Не гнівайся, що я буду Тебе просити, щоби Ти, коли можливо, прислав посилкою столярську пилку ручну. Її можна звинути в такий спосіб як пружину, коли її кладається до роботи. І пришли кілька свідерків до корби, від 5 міліметрів і грубші, і зо двоє залізок по 45 мм. до гибалів, і о-штамайзу 30 мм, шину while and turn our attention to the Question Corner which Betty Kinash proposes.

G. Herman,
Wilkes Barre, Pa.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Молодь і народні танки.

Дня 24. вересня відбудися в Укр. Школі Нац. Танків наради, на яких предложив балетмайстер В. Авраменко програму дальшої праці. Ходить про те, щоб українські танцюристи не розділатися, але створили одну орґанізацію, бо в той спосіб віддадуть велику прислугу народній справі. Український танок має уже добру славу в Америці. І тут в Ню Йорку вславився він уже не одним виступом. Оту працю треба далі продовжувати, а це буде можна зробити тоді, коли ті, що покінчили курси народніх танків, будуть орґанізовані в клюби танцюристів.

Але приходиться завважити, що тої справи не розуміють як слід старші, родичі дітей, бо й не попирають. А чейже краще, щоби діти були зорґанізовані в українські клюби танцюристів, ніж щоби їх зстягали до інших клюбів.

От у листопаді прийдеться взяти участь у Медисон Сквер Гарден, де виступатимуть 24 національні ґрупи. Нам Українцям, треба там теж бути. І як би то було гарно, якби ми могли там виставити яких 500 танцюристів і свій хор і своїх козаків.

Дехто каже, що з танків дитина хліба їсти не буде. Але ми орґанізуємося для культурних цілей. І даємо молоді культурне заняття. І освідомлюємо її національно, коли даємо їй нагоду виступати в українських строях і з українськими танками та з українською піснею перед американською публикою, яка захоплюється їхніми виступами.

От наближається Світова Вистава в Шикаґо. І там треба буде українських танцюристів. І там буде добра нагода до культурної української маніфестації. Тому треба нам піддержувати не тільки в Ню Йорку, але й по інших містах молодечі клюби наших танцюристів.

Іван Єдинак.

Нехай іще підросте...

Дочка: Мамо, позвольте мені сьогодня зварити обід.

Мама: Лиши, донечко, це не твоя робота; ти до цього замала; ти ще не вмієш — я сама зварю.

Донечка могла би мамі в не в однім помагати, але слухає мами і не хватиться пізніше помогти, а проганяє час читанням книжочок, вишиванням, піде собі в гостину до товаришки, або на прохід до міста.

Тато (до дочки): Чому не помагаєш мамі в кухні? Чи не бачиш, як вона, бідна, мучиться?

Мама: Чого хочеш від дитини? Вона ще буде мати часу набідуватися. Вона лише стільки гаразду зазнає, що коло мами...

Дочка змалку до праці не привикла, тож їй потім уська праця стає великим тягарем, а то все через сліпу й нерозумну материнську дітолюбність. Тому приучуймо наших дітей вчасно до всяких домашніх робіт.

НАЙБІЛЬША КНИГАРНЯ В АМЕРИЦІ
„СВОБОДИ"
УКРАЇНСЬКОГО НАРОД. СОЮЗА
81-83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Вартість Книгарні $18,612.28.
Пишіть по найновійший катал.
81-83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

УЧІТЬСЯ АНҐЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Коли ви не знаєте по анґлійськи говорити, так сейчас беріться до науки. — Коли знаєте вже троха розговоритися, так старайтеся добре опанувати анґлійську мову. — Поніжче подаємо спис словарників і підручників, які вам поможуть в науці анґлійської мови, котрі можна набути в книгарні Свободи:

НОВИЙ УКРАЇНСЬКО-АНҐЛІЙСЬКИЙ ПРОВІДНИК: Самоук Таумачі Словар: для вивчення читати, писати і говорити по анґлійськи з подданим домашньої анґлійської вимови. II. часть Новий Практичний укр. анґл. і анґл. укр. словар. Провідник обнимає 368 сторін великого формату, ціна $2.00
В гарній полотняній оправі 2.50

ПРОВІДНИК 240 сторін, без словарних: звичайна оправа 1.00
В полотняній оправі, без словаря 1.50

Українсько-анґлійський і анґлійсько-український КИШЕНКОВИЙ СЛОВАРЕЦЬ, 43,500 виразів, 448 сторін друку в граматикою, абукою друкованою і писаною і що найважніше з вимовою анґлійських слів. Величина 1. формат словарця 5¾x2¼ цалів. Оправлений в червону мягоньку імітацію шкіри, оздоблений гербом України і золотим витиском, — друкований на гарнім папері, а щоби скоро знайти потрібне слово, на то є позвбучний редиґістер 1.50

Українсько-анґлійський і анґлійсько-український КИШЕНКОВИЙ СЛОВАРЕЦЬ 1.00

Українсько-анґлійський і анґлійсько-український СЛОВАРЕЦЬ з додатком поучень ЯК СТАТИ ГОРОЖАНИНОМ ЗЛУЧ. ДЕРЖАВ ..... 1.

Українсько-анґлійський і анґлійсько-український СЛОВАРЕЦЬ 50

Всі повищі книжки можна набути в книгарні Свободи. Замовлення разом з належитістю слати на адресу:

"SVOBODA,"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

АЛЬБОМ УКРАЇНСЬКИХ ВИШИВОК

ЩО ОБНІМАЄ 12 КОЛЬОРОВИХ ТАБЛИЦЬ ПОВЕРХ 120 НАЙВИБАГЛИВІШИХ УЗОРІВ З ВЕЛИКОЇ УКРАЇНИ, ГАЛИЧИНИ Й БУКОВИНИ.

Видання кооперативи „Українське Народне Мистецтво" у Львові, в мистецькій обгортці артиста М. Бутовича.

Ціна $1.10.

Замовляти:

"SVOBODA,"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

КНИЖКИ ДЛЯ ЖІНОК,

ЯКІ ХОЧУТЬ УЧИТИСЯ ВАРИТИ І ПЕЧИ.

НОВА КУХНЯ вітамінова ..... $ 75
ДОМАШНЯ КУХНЯ, або як варити і печи 1.00
УКРАЇНСЬКО-АНҐЛІЙСЬКИЙ КУХАР 1.00
УКРАЇНСЬКО-АНҐЛІЙСЬКА КУХАРКА, практичні поради і пояснення в українській мові, як варити і печи-на анґлійський спосіб 75

Замовлення разом з належитістю слати на адресу:

"SVOBODA,"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

НОТИ! НОТИ! НОТИ!

УКРАЇНСЬКА ШУМКА, фортепянове сольо, муз. В. Зентарського ..... $ 50
УКРАЇНСЬКА ДУМКА, ч. 1, фортепянове сольо, муз. В. Присовського 65
СПОМИНИ З ГІР, думка і коломийка, скрипкове сольо в супр. фортепяна, музика В. Безкоровайного 35
СОНЦЕ НИЗЕНЬКО, ВЕЧІР БЛИЗЕНЬКО, три мельодії української пісні на фортепян, муз. В. Заремби 75
КОЗАК (Стоїть явір над водою), фортепянове сольо, муз. С. Манюшка 75
ЗВУКИ УКРАЇНИ, збірник з 600 пісень під нотами, Дм. Андрійка. брош. $3.50, опр. 5.50
ЗВУКИ УКРАЇНИ. Українські пісні під нотами на один голос і з повним текстом, зладив Дм. Андрейко, чотири зошити по 40 шт., всі пісні (100) в одній книжці 1.50
ЗАСВИСТАЛИ КОЗАЧЕНЬКИ, марш з оперети „Чорноморці", фортепянове сольо, муз. М. Лисенка 50
ЗАКУВАЛА ТА СИВА ЗОЗУЛЯ, фортеп. сольо, муз. П. Нішинського 50
ДІВЧА В СІНЯХ СТОЯЛА; 2. ОЙ ЗА ГАЄМ, ГАЄМ, фортепянове сольо (дуже легкі), аграм. М. Едельман 35
201 УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНІХ ПІСЕНЬ на пяно з словами, опр. 2.50
УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ПІСНІ на пяно з словами, зложив Василь Барвінський 1.00
УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ПІСНІ на скрипку і пяно, зібрав і опрацював Михайло О. Гайворонський 1.00
СЕРЕНАДА (Вечірня пісня), скрипкове сольо, муз. М. О. Гайворонського в супроводі фортепяна 80
ДУМКА, скрипкове сольо, в супр. форт. муз. М. О. Гайворонського 80
ПРЕЛЮДІЇ ВАСИЛЯ БАРВІНСЬКОГО для фортепяна (5 композицій) 70
ТВОРИ на фортепян Василя Барвінського (3 композиції) 75
Ч. 20. УКРАЇНСЬКІ МАРШІ на фортепян, зібрав Е. Турула 75
Ч. 22. УКРАЇНСЬКІ ТАНЦІ на фортепян, зібрав Е. Турула 1.25
Ч. 23. УКРАЇНСЬКІ ТАНЦІ на фортепян, зібрав Е. Турула 1.25

Хто замовить нот на суму повище $5.00, дістане 10% опусту; повище $5.00, 20% опусту. Замовлення разом з належитістю треба слати на адресу:

"SVOBODA,"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

ОТСІ ТВОРИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ПРОДАЄТЬСЯ ПО ЗНИЖЕНІЙ ЦІНІ:

ГАЙДАМАКИ або ІЛЮСТРОВАНИЙ КОБЗАР Т. Шевченка з дуже гарними ілюстраціями, виданий артистом А. Г. Сластьоною. Формат книжки 14x17. В паперовій оправі $3.50. Тепер $2.00
В полотняній оправі $4.50. Тепер 2.75
В гарній люксусовій оправі $6.00. Тепер 3.50

КОБЗАР Т. ШЕВЧЕНКА, сторін 707, оправлений. Ціна $2.50. Тепер 1.75

КОБЗАР Т. ШЕВЧЕНКА, сторін 309, видання Українського Слова. Ціна $1.50. Тепер 1.00

ТВОРИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА, в 3-ох томах, в гарній оправі. Ціна $8.50. Тепер 5.00

ТВОРИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА, в 5-ох томах, звичайна оправа. Ціна $15.00. Тепер 7.50

"SVOBODA,"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

КНИЖКИ ДО НАУКИ НОТНОГО СПІВУ

Основи теорії музики, Івана Левицького. Ціна ..... 50 ц.
Популярна наука гармонії, Івана Левицького. Ціна ..... 75 ц.

Замовлення разом з належитістю слати на адресу:

"SVOBODA,"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

НОВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МОЛИТВЕННИК ВІРУЮ

потверджений гр.-кат. митрополичим ординаріятом. Звичайна полотняна оправа, дуже гарний друк і папір. Ціна ..... 75 ц.

Замовлення разом з належитістю слати до книгарні Свободи.

SVOBODA, P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ФАРМИ В СТЕЙТІ НЮ ДЖЕРЗИ.

ФАРМА 83 акри, близько залізничої стації і школи, земля рівна і без каміня, великий овочевий сад, ліс, ріка на пасовиску; добрий дім 7 кімнат, машинерія, 3 коркі, 2 коні, бароги, кури, збір з поля. З причини нещастя в родині мусить бути сейчас продана за $5,200, половина готівкою.

ФАРМА 35 акрів при стейтовій дорозі, земля рівна, добра на бульбу, дім мляко новий 8 кімнат, другі будинки і машинерія, 3 корови, 1 кінь, 6 бекрог, 400 курей, 60 качок, 8 гусей; багато збіжа і сіна, ціна акра бульби. Вдова змушена продати за $5,000.

ФАРМА 122 акри при Гайвей, ліс, пасовисько з водою, дім і другі будинки добрі, земля дуже добра, спадкомець. Понад 160 літ в одній фамілії. Можна купити за $4,000, половина готівкою.

ТЕПЕР найвища пора купувати ФАРМИ, під зиму можна все таньше купити і мати все в домі подостатком і багато часу приладити все на весну.

Маємо кілька дуже добре здосподарованих ФАРМ, меньших і більших, по Акомпаніят, котрі можна набути на добрих услівях.

Коли бажаєте набути добру фарму, приїжджайте до нас КОЖДОГО дня, а ми вам покажемо ці фарми, з котрих будете вдоволені. 233,5-6

VETERAN REALTY CO., INC., 593 JERSEY AVENUE, JERSEY CITY, N. J. FARM DEPT.

ШКІЛЬНІ КНИЖКИ

КОТРІ МОЖНА НАБУТИ В КНИГАРНІ „СВОБОДИ":

	цнт.
Перша Книжечка (Буквар), П. Матвійчука	40
Друга Книжечка (Читанка для II. кляси), М. Матвійчука	45
Третя Книжечка (Читанка для III. кляси), М. Матвійчука	60
Четверта Книжечка (Читанка для IV кляси), М. Матвійчука	75
Коротка Історія України, І. Крипякевича	50
Мала Історія України, І. Крипякевича	15
Початкова Географія, з багатьома малюнками і картою, написав Степан Рудницький	75
Малий Катехизм християнсько-католицької релігії, уложив о. Іван Рудович	35
Біблійна Історія, старого і нового завіта, о. д-ра Ярослава Левицького	85
Шкільний Співанник, Ф. Колесси	75

Замовлення разом з належитістю слати до:

"SVOBODA,"

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

КНИЖКИ ДЛЯ НАУКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ У СЛОВІ Й ПИСЬМІ.

Правописні Вправи, нап. Кость Кисілевський, стор. 40.	40
Граматичні Вправи для вищих кляс всенародніх шкіл, І. частина 47 сторін; II. частина 62 стор.! III. частина 60 сторін.	1.00
Граматичні Вправи для вищих кляс всенародніх шкіл, а нижчих кляс середніх і фахових шкіл та самонавчання, на підставі граматики української мови д-ра Василя Сімовича зладив Омелян Попович, сторін 96.	65
Методика устного і письменного стилю для всіх шкіл. Збірка практичних задач Богдана Заклинського.	75
Методика правописних і словесних справ з додатками: диктати, зразки говірок, спис висловів. Практичний підручник для вчителів і кандидатів учительського знання д-ра Костя Кисілевського	65
Методичний Підручник до навчання перших початків українського письма, М. Матвійчука	75

Замовлення разом з належитістю слати на адресу:

"SVOBODA"

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J

КНИЖКИ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ, ЯКІ МОЖНА НАБУТИ В КНИГАРНІ СВОБОДИ.

Books in the English language.

VOICE FROM UKRAINIA, Biographical Sketch and translations from the works of Ivan Franko by Percival Cundy ..... $ 50

THE KOBZAR OF THE UKRAINE, being select poems of Taras Shevchenko done into English verse with biographical fragments by Alexander Jardine Hunter, illustrated $1.25

UKRAINE, THE LAND AND ITS PEOPLE, by Stephen Rudnitsky, Ph. D. (containing six full-size maps) $1.75

All three books for $3.00.

Замовлення разом з належитістю слати на адресу:

SVOBODA,

P. O. Box 346, Jersey City, N. J.

З МУЗИКИ.

ДІРІГЕНТ І СПІВАКИ ХОРУ.

(Продовження).

Я помічав іноді серед своїх співаків з американської молоді більшу охоту до співів світських, ніж до церковних. Кажуть: „Церковні пісні нудні, а ми любимо щось жвавішого!" Довелось мені пояснювати, що українська народня церковна творчість є найкращим, що український нарід міг утворити; що навіть півцерковні, щиро народні твори, як от канти та колядки (але не фальшовані, бо й таких є багато) є найвартнішими народніми творами, а в добрій аранжировці такі твори стають просто шедеврами, як от: „Кант про Почаївську Божу Матір", „Про Страшний Суд" і т. д.

Очевидно, справа темп є дуже важною і над тим варто застановитись дещо більше.

Досконале виконання кожного музичного твору вимагає відповідного темпа. Відповідне темпо, швидке чи повільне, все мусить бути природне й одушевлене, а не одноманітне. Херувимська пісня не буде нудною, коли хор відспіває кожне музичне речення з належною експресією, а не лише сяко-тако витягаючи голос. Нудне завжди означає нецікаве й порожнє; коли буде змістовність, то зникне нудота. Співи в повільному темпі звичайно бувають тяжчими до виконання, ніж у скорому. Якось у київській опері правили молебень з приводу відкриття зимового сезону. Співали в хорі й сольові артисти. Після того я чув їх вислови, що їм лекше проспівати цілого „Фавста", ніж цей півгодинний молебень. Це є перебільшення, але правдою є, що церковний спів вимагає для своїх повільних темп дуже добре розвиненого віддиху. Отже тимсамим він є доброю школою співу, бо спів це голос і віддих. Про це буде мова пізніше.

В своїй практиці я починаю вчити кожну річ в темпі повільнім. Тому легко можу бачити найдрібніші помилки спіну і негайно їх виправити. Бо то нема для хорового виконання нічого гіршого, як помилки, вивчені раз на се, їх дуже тяжко направити, і навіть направлені, вони згодом знову повертаються. Коли є певність, що співаки точно співають кожну ноту, тоді повільно переходимо до потрібного темпа, хочби й найшвидкішого. Бажана скорість тоді залежить від руки дирігента і тому вся увага співаків тоді мусить бути звернена на дирігента. Противну практику бачив я в американських театрах. Там акомпаніятор відразу грає нову для співаків річ у приписаним композитором темпі, а співаки мусять похопити музику. „Час — гроші" і для підприємства досить, коли хор вивчить мельодію; решту повинна додати орхестра.

Співи складаються із музики й слів. Коли слухачі чують лише музику, а слів не можуть розібрати, то пропадає задармо більша половина можливої насолоди співу і навіть лишається враження незадоволення. І навпаки: коли при бистрім темпі слухач розбере кожне слово, то навіть менше зверне уваги на музику, бо захопиться словами. Тому подам кілька уваг відносно доброї вимови.

Кожний професор парафіяльної школи в Америці знає, що наші тутешні діти пишуть „гата", замісць „хата"; „хоре" замісць „горе", плутаючи приголосні звуки „г" і „х". Ще тяжче їм вимовити: ж, ш. В голосівках також найчастіше „и" вони повертають в „е": „мелий" замісць „милий", „теша" замісць „тиша". Тому треба, щоби кожний співак перечитав перед дирігентом всю азбуку, а дирігент нехай покаже йому ті букви, яких він не вимовляє добре, бо тут не можна зробити ніякого загального правила; кожний має свої помилки. На кожну помилку треба взяти якесь слово і так її виправляти. Українська мова, як мова модерна, має в цім відношенню надзвичайно сприятливе положення, бо для доброї мови досить знати альфабет і вимовляти кожну букву точно, як вона пишеться. Тут нам дійсно можуть позадрити Англійці зі своїм спелюванням. При співах треба вимовляти приголосні звуки як найтвердіше, бо вони властиво дають зміст словам, а голосівки вже дають самий спів. Тому наведу ще кілька речень для вправ хору у вимові: „В горщику борщ, в борщику каша". „Наш Карпо розполукарпився на маленькі полукарпенята". „Наш паламар усіх паламарів перепаламарював, з нашого паламаря ні один паламар не перепаламарює". „Іде цап борозною, лічить коли бородою: одна копа з копаком, друга копа з копаком, третя копа..." (за одним духом не менш як до десятої копи).

Г. Павловський.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

ПІНКОНІК, МІШ.

На потерпілих у ліському повіті.

І наша громада встає до життя. 11-го вересня приїхав до нас о. С. Гривнак з Сигаков. Міш. О. Гривнак відправив полеву Службу Божу на фармі, підчас якої виголосив палку проповідь. Відтак відбувся спільний обід, на котрім о. С. Гривнак забрав слово, в якім переніс нас до Рідного Краю, порівнав нашу теперішню недолю з недолею наших братів на Лемківщині в повіті Ліско, котрі потерпіли від польських наїзників. Після того переведено збірку, на яку зложили зібрані $5 для потерпілих від ляцького терору в ліському повіті.

Гроші вислано до краю через Обєднання. Жертви зложили: о. С. Гривнак і В. О. Ілійник по $1; І. Сенів, І Крушовський та В. Задоня по 50 ц.; П. Буртник 30 ц.; П. Олійник, І. Майда, К. Вельгус, А. Варіян, І. Тамас по 25 ц. — Разом $5.

П. Буртник.

МІННЕАПОЛІС, МІНН.

З хрестин на Рідну Школу.

Дня 21. серпня ц. р. відбулися хрестини новонародженого Данила, сина гр. Йосифа й Анни Греськів у Міннеаполис, Мінн. Підчас забави шановні гості не забули за Рідну Школу в краю й на поклик гр. Онуфрія Семирозума зложили $4 на Рідну Школу.

Жертвували слідуючі гості: О. Семирозум, І. Олінік, М. Канюк, Й. Греськів по $1.

При кождій нагоді памятаймо за Рідну Школу в краю, бо в своїй школі виховуємо борців за український нарід.

Збіркою занявся М. Канюк. Гроші вислано до Обєднання.

М. Канюк.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

На визвольну боротьбу.

Пересилаю через „Обєднання" до краю на потреби боєвої акції $15, на які зложилися слідуючі жертви: Українська Громада в Ню Гейвен, Конн., (збірка) $5; по $2 гр. П. Гаврилів і М. Фенчинський з Перт Амбой, Н. Дж., і о. Д. Профета з Бронксу, Н. Й.; по $1: гр. Й. Білон, М. Чабрак, С. Дембіцький і Й. Буката, з Перт Амбою, Н. Дж. Всім жертводавцям складаємо щиру подяку.

Центральна Управа ОДВУ в Америці.

АРНОЛД, ПА.

Збірка на інвалідів.

Через Обєднання переслано $8, які зібрано на Свят. Стрілиця 3-го липня ц. р.

Гроші призначено на інвалідів.

М. Земаєдух.

НЕЗНАНИЙ НАРОД У ПОЛЬЩІ.

Трапляється від часу до часу, що десь там на глухім Сибірі віднайдуть тепер якесь відбите від світа село, якого мешканці жиють своїм прадавним життям, не знають нічого про модерну культуру, не чули про російську революцію і досі моляться за батюшку-царя Олександра другого чи третього. Але вже майже нема випадків, щоби які дослідники відкрили тепер денебудь на земній кулі народ, про який досі не знаносяб та про який не можнаб сказати, що це за нація. А ось „Курієр Львовскі" відкрив у Польщі, яка лежить всетаки в середній Европі, невідомий народ, якого „національної приналежности досі не стверджено".

Полемізуючи зі статею „Нового Часу" п. н. „Місія Львова", цей часопис пише:

„В Польщі нема ніяких українських земель, що в своїм часі тяготіли до Київа, а тепер відділені від нього якимсь кордоном і т. д. Є натомісць у східній частині держави частина простору, який заселює непольська людність, але зовсім не „українська": у Східній Галичині існує людність руска з ріжним зрештою насиленням політичної свідомости; на просторі Полісся, Підляша і т. п. мешкає людність, якої національної приналежности до цеї пори властиво не стверджено, але яка засадничо ріжниться від східньо-малопольських русинів віроісповіданням і мовою".

Цього одного уступу досить, щоби переконатися про те, якими небилицями оперує в сьогоднішні часи про розбудження усіх, навіть найдрібніших народів. „Курієр Львовскі". Власне таке трактування справи звільняє нас від обовязку вияснювати всі ті небилиці, які помаписував автор статті „Чи Львів може бути українським центром". Коли „Курієр Львовскі" хоче годувати своїх читачів небилицями, ми можемо цього заборонити.

ЧУЖИНЦІ ПРО ВИЗВОЛЬНІ ЗМАГАННЯ УКРАЇНЦІВ.

В одному з недавніх чисел швайцарської „Ное Ціхрер Цайтунг" зявилася знаменна стаття зприводу польсько-совітського пакту неагресії. „В той час — пише „Н. Ц. Ц" — як Кремль був готовий для забезпечення своїх границь на випадок конфлікту з Японією утвердити пакт неагресії з Польщею, дефінітивно узнаючи Ризький мир, зрікаючись тим західніх земель України, український (радянський) уряд енергійно запротестував проти затвердження цього пакту. Уряд оповістив, що ніякий український уряд не згодиться на незацікавлення землями українськими, які є під польським пануванням. Цей протест закінчила заява Москви, що лише Кремль диктує у зовнішній політиці".

Місячни цей голос, масовський „Ль'Уропеєн" у статті п з. „Відносини між Україною і Москвою" подає: „Це напруження може мати поважні політичні наслідки, що висвітлює сама історія України протягом останніх пятнацятьох літ, коли вона відогравала серед інших радянських республик найважнішу ролю з огляду на свій великий культурний розвиток".

Автор кінчить свою статтю цитатою з „Ное Ціхрер Цайтунг": „Совети уже тепер стараються ослабити Україну. Утвердження промислового центру на Уралі дає їм прегарний претекст до зужиття фондів, призначених на упромислювання України, на чисто російські підприємства. Бож то хіба не корисно інвестувати капітал у державі, якої вірність для (совітських) трактатів є сумнівна. Зрештою, щоб ту вірність випробувати, не треба навіть війни; один чесний плебісцит (на котрий одначе не дозволилиб!) викрив би розбіжности між Харковом і сучасною Москвою".

Стаття в „Европеєн" не є відосібнена. Останніми часами французька преса містить багато вістей і статей, повних симпатій для державного відродження України.

ПОДЯКА.

Я, нижче підписана, складаю щиру подяку головному урядови за уділення мені $75 із запомогової каси. Дякую також місцевим урядникам від. 345 У. Н. Союза за їх труд.

Ева Гайва.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ФАРМА 71 АКРІВ, дім 5 кімнат, барна, ліс і вода, 3½ милі до міста і стації. Самотний коловік мусить сейчас продати. Ціна $2,750. Голоситися до: K. GOS, BOX 609, MANVILLE, N. J. 214-5

ВЗОРИ канва, нитки до вишивання D. M. C і стемповані річи. Пишіть по катальоґ до: UKRAINIAN BAZAR, 170 E. 4th St., New York, N. Y.

Д-Р ЮРИЙ АНДРЕЙКО УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР 153 AVENUE B, NEW YORK, N. Y. (межи 9. і 10. ул.) Tel. ALGONQUIN 4-8625. Урядові години: рано від 10 до 11, вечір від 6 до 8, а в неділі після умови.

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

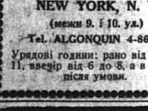

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ. Tel.: Orchard 4-2568 129 E. 7th STREET, NEW YORK CITY

ТАРЗАН І ЗОЛОТИЙ ЛЕВ. (71)

Фльора Гокс та її три товариші, втікаючи перед Лювінім і його двома сотками вояків, шукали в темноті дороги крізь пущавину. Вони думали тільки про одно: як утекти якнайдальше від погоні. Кілька разів чули вони за собою крики й галас погоні, і страх обгортав їх. Нагло вони побачили перед собою світло. Що це могло бути?

Нарешті вони побачили табор, оточений терністим плотом. Довкола вогнища сиділо пів сотні здоровенних чорних вояків. А в їх середині, в блеску вогнища, на їх диво стояла біла жінка. З їх рухів можна було вносити, що й вони чули галас битви та голоси наближаючоїся погоні. „Ця біла жінка це наша одинока надія", сказала Фльора. Може вона нам поможе. Піду й побачу". І вона пустилася до обгороди.

Бистрі очи Ваанрів побачили її. Вийть над плотом появився перетень спис. „Стій!" — крикнули вояки. „Ми Тарзанові Ваанри. А хто ти?" „Я Англійка", сказала Фльора, а це мої товариші. Ми зблудили. Нас зрадили наші носії. Їх провідник тепер женеться за нами. Їх багато. Нас усього четверо. Дайте нам захорону. Прошу вас". Біла жінка дала чорним знак: „Най увійдуть".

Як дівчина й три мущини входили до табору, з листя великого дерева, що звисало над табором, слідила за ними пара очей. Як обі жінки наближилися до себе, вони крикнули рівночасно зі здивуванням. „Фльоро, а ти що тут робиш?" — крикнула одна. Друга із здивування задержалась і додала: „Пані Грейсток!"

© 1931, by Edgar Rice Burroughs, Inc. All rights reserved.